

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Liberec

Inspekční zpráva

Základní škola Kruh u Jilemnice

Kruh u Jilemnice 160, 514 01 Jilemnice

Identifikátor školy: 600 099 008

Zřizovatel: Obec Kruh u Jilemnice 165, 514 01 Jilemnice

Školský úřad Semily, Bavlňářská 570, 183, 513 01 Semily

Termín konání orientační inspekce: 14. a 20. listopadu 2000

Čj.	085 432/00-5023
Signatura	oh5bu104

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola v Kruhu u Jilemnice je školou dvojtřídní, kterou aktuálně navštěvují 24 žáci spádově pouze z Kruhu. Spojenými ročníky jsou v I. třídě 1., a 2., ve II. třídě 3., 4. a 5. Vzhledem k tomu, že škola nesplňuje zákonem stanovený průměrný počet žáků na třídu, má udělenou výjimku hodnou zvláštního zřetele MŠMT ČR čj. 29 372/2000 pro školní rok 2000/2001 ve smyslu § 6 odst. 3 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a v souladu s Pokynem ministra školství mládeže a tělovýchovy čj. 18 479/97-60 ze dne 23. května 1997. Demografická prognóza do příštích let naznačuje nejprve přírůstek do roku 2004, později opětovný výrazný pokles, což by mohlo mít za následek redukci na školu jednotřídní.

Pro školu je značnou nevýhodou nestabilní pedagogický sbor, který se ze dvou třetin obměňuje téměř každý školní rok. Ředitelka školy byla nejprve dlouhodobě v pracovní neschopnosti a v současné době má od svého zaměstnavatele - Školského úřadu v Semilech povoleno neplacené volno. Ve funkci ji na základě pověření Školského úřadu v Semilech čj. P-700/99-Ben ze dne 4. srpna 1999 zastupuje počínaje školním rokem 1999/2000 zkušená učitelka s praxí bývalé ředitelky plně organizované školy. Součástí školy je dle zřizovací listiny školní družina.

Poslední inspekce se ve škole uskutečnila na žádost ŠÚ Semily v březnu roku 1997. Byla zaměřena na možnost otevření 5. ročníku a kontrolu předepsané dokumentace. Současná orientační inspekce se soustředila na hodnocení kvality vzdělávání v českém jazyce, matematice, prvouce a vlastivědě a dále se zabývala jednotlivými oblastmi řízení školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Škola vyučuje dle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96 a k výuce užívá učebnic, pracovních listů a učebních pomůcek, které mají schvalovací doložky MŠMT ČR. Jako cizí jazyk je od 4. ročníku vyučována němčina v tříhodinové týdenní dotaci. Předmět vyučuje vychovatelka školní družiny bez odborné a pedagogické způsobilosti. Nepovinné předměty realizovány nejsou. Vzdělávací program je doplněn pouze zdravotnickým kroužkem, jehož pravidelnou činnost zajišťuje rodič. Ostatní volnočasové aktivity nabízí žákům školní družina. Několik žáků navštěvuje ZUŠ v Jilemnici či privátně dochází na výuku hry na flétnu k soukromému učiteli hudby. Škola úzce spolupracuje s místní organizací Červeného kříže a TJ Sokol. Pro realizaci bezproblémového přechodu žáků do plně organizované školy má uzavřenu písemnou dohodu o spolupráci se spádovou ZŠ v Roztokách u Jilemnice.

Škola je po materiálně-technické stránce poměrně dobře vybavena a zřizovatel se o technický stav budovy pečlivě stará. V přízemí je situována šatna, menší tělocvična, sociální zařízení pro chlapce a obecní byt. V prvním patře se nacházejí obě učebny, sborovna, sociální zařízení pro dívky a místnost pro oddělení školní družiny. Podkrovní prostory slouží jako kabinet. Vybavení školním nábytkem odpovídá věkové kategorii žáků mladšího školního věku. Pro výuku je však nezbytný kopírovací stroj, který dosud chybí. Škola nemá vlastní jídelnu, na obědy docházejí žáci i vyučující do nedaleké mateřské školy. Pitný režim je zajištěn formou akce „školní mléko“. Skladba rozvrhu hodin odpovídá zásadám psychohygieny školního dne. Celkový estetický vzhled s vnitřní výzdobou, vystavenými žákovskými pracemi i hygienickou úrovní prováděných úklidových prací je velmi dobrý.

Ve škole působí tři pedagogické pracovnice (zastupující ředitelka, učitelka a vychovatelka školní družiny) s délkou praxe od 22 do 40 let. Provoz školy zajišťuje jeden správní

zaměstnanec. Z celkového počtu 114 vyučovaných hodin je bez odborné a pedagogické způsobilosti vyučováno 20 hodin, což činí 17,5%. Ve 4. a 5. ročníku vyučuje předmětu německý jazyk a v 1. a 2. ročníku předmětům prvouka, praktické činnosti, tělesná a hudební výchova (tyto hodiny nemůže mít v úvazku ředitelka školy) vychovatelka školní družiny bez odborné a pedagogické způsobilosti. Tím je porušena vyhláška MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Český jazyk, čtení/psaní

Hospitováno bylo celkem ve čtyřech hodinách v I. a II. třídě u dvou vyučujících. Ty byly na výuku pečlivě připraveny. Probírané učivo (vyvozování písmen, abeceda, slovní druhy, vzory podstatných jmen, práce s textem v čítance, mimočítanková četba a grafický nácvik písmen) odpovídalo časově-tematickým plánům i požadavkům osnov zvoleného vzdělávacího programu.

Výuka probíhala v útulném prostředí tříd vyzdobených žákovskými pracemi, nástěnnými i trojrozměrnými pomůckami včetně živých přírodnin. Zařazovány byly relaxační chvíle v momentě, kdy žáci pociťovali únavu. Předmět je vyučován se 100% odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Organizace hodin byla podřízena náročnému vyučování ve dvou respektive třech odděleních se snahou o zapojení co možná největšího počtu žáků do výuky. Využíváno bylo praktických ukázek (telefonní seznam, slovníky, abecední řazení žáků v třídní knize atd.), dbáno bylo na intonaci hlasu, spisovnou výslovnost, čtení předložek a vysvětlování neznámých slov. Vhodně bylo užíváno učebnic vydavatelství Fortuna a Scientia při spirálovitém opakování a rozšiřování látky v jednotlivých po sobě jdoucích ročnících. V hodinách psaní však nebyl vždy položen potřebný důraz na uvolňovací cviky a správné sezení, sklon sešitů a držení psacího nástroje. Samostatná práce se řídila zásadami vhodné motivace, vysvětlením pracovního úkolu a jeho společným následným vyhodnocením. K písemnému prověřování bylo přistupováno až po náležitém ústním procvičení.

Žáci pracovali s chutí, měli vytvořen prostor pro individuální vyjádření vlastních pocitů (zvláště při rozboru společné ukázky mimočítankové četby). Vyučující vhodně využívaly příležitostných výchovných momentů. Kontrolovány byly i písemnosti žáků, které jsou oběma učitelkami denně opravovány. Grafická úroveň je u většiny žáků dobrá.

Zhlédnuté hodiny probíhaly v atmosféře vyšší náročnosti, ale zároveň velmi pěkného a spravedlivého přístupu vyučujících k dětem.

Hodiny českého jazyka byly hodnoceny jako velmi dobré.

Matematika, vlastivěda, prvouka

Navštíveny byly čtyři hodiny v obou třídách všech ročníků u třech vyučujících. I zde byla zaznamenána pečlivá příprava s promyšleným rozvržením úkolů do jednotlivých oddělení. Probírané učivo (v matematice - procvičování sčítání a odčítání v oboru do 5 respektive do 20, násobení 9, geometrická tělesa, ve vlastivědě a prvouce - státy severní Evropy, vodstvo v České republice, domácí zvířata a jejich mláďata a orientace na hodinách) odpovídalo časově-tematickým plánům a obsahově bylo v souladu s učebními osnovami. Hodinové dotace předmětů korespondují s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Výuka

matematiky v obou třídách a vlastivědy ve 4. a 5. ročníku je zajištěna v plné odborné a pedagogické způsobilosti. Prvouka v I. třídě a ve 3. ročníku je vyučována bez odborné a pedagogické způsobilosti vychovatelkou školní družiny. Tento fakt však nijak neovlivnil celkově velmi dobrou úroveň vyučovaného předmětu.

Hodiny byly realizovány v dobrých materiálních podmínkách, žáci měli k dispozici pracovní sešity vydavatelství Prodos a Fortuna, modely ručičkových hodin, obrazové publikace zvířat, školní zeměpisné atlasy, globus, nástěnnou mapu ČR, užity byly i vlastnoručně vyrobené modely těles. Ve vlastivědě chyběla nástěnná mapa Evropy.

Organizace vyučování byla pojata spíše klasicky s prvky řízeného rozhovoru, samostatné práce s učebnicemi a v sešitech, ale zároveň individuálního přístupu nejen k integrovaným žákům, ale i k těm, kteří vyžadovali zvýšenou pozornost v řešení slovních úloh nebo při popisu geometrických těles. Pravidelně byly střídány různé druhy činností se zažitými mechanismy přímé a nepřímé práce v odděleních s rovnoměrným vytížením většiny žáků. Zápisy látky z vlastivědy a prvouky do sešitů jsou stručné a usnadňují dětem jejich domácí přípravu.

Žáci se nebáli vstupovat do diskuze, uváděli příklady ze svých dosavadních zkušeností. V hodinách matematiky se však místy projevovaly poněkud slabší znalosti numerického charakteru, malá představitivost a nevhodné rýsovací návyky některých žáků v 5. ročníku.

Hodiny se odvíjely v přátelské atmosféře vzájemné tolerance. Žáci dodržovali pravidla komunikace, paní učitelky podávaly učivo věcně správně a kultivovaným způsobem.

Hodiny matematiky byly hodnoceny jako velmi dobré, vlastivědy a prvouky jedenkrát velmi dobře a jedenkrát jako vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání

Ve sledovaných hodinách byla především zaznamenána velmi dobrá schopnost vyučujících postihnout a kombinovat různé druhy činností, forem a metod práce v podmínkách výuky dvou až tří oddělení jednotlivých ročníků. Žáci pracují v dobrých materiálních a psychohygienických podmínkách, mohou uplatňovat vlastní aktivitu. Kvalita vzdělávání je výrazně kladně ovlivňována bohatými dlouholetými zkušenostmi všech pedagogických pracovníků.

Úroveň výuky sledovaných předmětů je velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Základním cílem plánování výchovně-vzdělávacího procesu je orientace na vzájemnou spolupráci se spádovou školou v Roztokách u Jilemnice, kam odcházejí žáci na II. stupeň. K této problematice mají obě ředitelství zpracován společný dokument, který řeší návaznost ve výuce cizích jazyků a profilových předmětů, výměnu informací ve vztahu k výchově a vzdělávání, kontakty učitelů, žáků a jejich rodičů.

Zastupující ředitelka má dále zpracován organizační kalendář všech důležitých akcí ve školním roce se stanovením konkrétní zodpovědnosti všech zúčastněných. Škola vykazuje dva integrované žáky, kteří jsou v péči Pedagogicko-psychologické poradny v Semilech. Těmto dětem je zajištěn individuální režim.

V materiálně-technické oblasti škola intenzivně spolupracuje se svým zřizovatelem, který v rámci svých finančních možností realizuje její požadavky.

Oblast plánování je na obvyklé, průměrné úrovni.

Organizování

Podmínky zastupující ředitelky jsou značně obtížné, neboť stávající ředitelka při svém odchodu na neplacené volno neprovedla řádné předání agendy a odmítá se školou nadále komunikovat.

Organizační uspořádání školy je vzhledem k její velikosti, počtu žáků, pedagogických i provozních zaměstnanců optimální. Vyučování začíná v 7,45 hodin a končí nejpozději ve 14 hodin. Provoz školní družiny je zajištěn do 15,00 hodin. Rozdělení kompetencí pro jednotlivé pedagogické a provozní pracovníky není stanoveno písemně, vychází však z přirozených schopností a předpokladů pro jednotlivé druhy činností, ve kterých mají všichni možnost vlastní seberealizace. Takto jsou rozděleny úkoly v oblasti zajištění estetického prostředí tříd a chodeb, úklidu vnitřních a venkovních prostor, organizaci výletů, školních a mimoškolních kulturních a sportovních akcí, výtvarných a literárních soutěží, sběru léčivých bylin aj.

Informace předávané zastupující ředitelkou pedagogickým pracovníkům jsou jasné a stručné. Osobní údaje i důvěrné informace o žácích jsou odpovídajícím způsobem zajištěny proti zneužití.

Vnější informační systém je realizován průběžnými sděleními v žákovských knížkách a na třikrát do roka konaných třídních schůzkách pro rodiče. Ti byli na konci minulého školního roku osloveni otevřeným dopisem ředitelství školy, kde byli seznámeni s problematikou nízkého počtu žáků (s ním spojená výše zmíněná ministerská výjimka a následné doplacení finančních prostředků na chod školy z obce), který souvisí i s neuváženým přechodem části žáků do plně organizovaných škol v Jilemnici a Roztokách.

Předepsaná dokumentace školy je vedena na platných tiskopisech. Drobné nedostatky byly odstraněny během inspekce. Výroční zpráva školy včetně kapitoly o hospodaření je zpracována přehledně a obsahuje všechny důležité údaje určeným subjektům.

Úroveň organizace života školy je v daných podmínkách velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Ve škole jsou patrné dobré interpersonální vztahy. Zastupující ředitelka má stanovena kritéria pro stanovení výše nenárokových složek platu jednotlivých pracovníků. Osobní ohodnocení je diferencováno. Vzhledem k věkovému složení sboru není realizováno jeho další vzdělávání. Vychovatelka školní družiny však pravidelně navštěvuje akce pořádané okresním metodickým orgánem. Sebehodnocení školy je prováděno na pedagogických radách a je obsaženo ve výroční zprávě.

Pedagogické pracovnice školy jsou ke své práci motivovány. Tato oblast je hodnocena jako dobrá.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost zastupující ředitelky je soustředěna především na sledování úrovně výchovně-vzdělávacího procesu. Prováděné hospitace u druhé vyučující a ve školní družině jsou zaměřeny na průběžné plnění učebních osnov a tematických plánů a na organizaci výuky. Pozornost je věnována i grafickému projevu žáků, úrovni vedení třídnické dokumentace a estetice školního prostředí. Kontrolní práce podle jednotných standardů zadávány nejsou.

V hospodářské oblasti je pravidelně kontrolován rozpočet školy stanovený ŠÚ Semily

i zřizovatelem. Ten se jeví ke konci kalendářního roku jako napjatý. Inventarizace majetku, školních pomůcek a dalšího inventáře je prováděna dle dohody s obecním úřadem jedenkrát ročně k 30. prosinci dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Kontrolní mechanismy jsou nastaveny, hodnocení je dobré.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení je ovlivněna do jisté míry nelehkým postavením zastupující ředitelky, která neměla zvláště v loňském školním roce k dispozici všechny potřebné materiály k optimálnímu zajištění bezproblémového chodu školy. Přesto je toto řízení (kromě zajištění odborné a pedagogické způsobilosti výše uvedených předmětů vychovatelkou školní družiny) v souladu s právními předpisy. Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu jsou vynakládány efektivně.

Celkově hodnotí inspekce kvalitu řízení v daných podmínkách jako dobrou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zařazení do sítě škol - protokol o provedení změny Sine/2000 ze dne 25. 8. 2000
- Zřizovací listina školy čj. 64/92 ze dne 15. 4. 1992
- Výroční zpráva školy
- Třídní knihy, třídní výkazy
- Katalogové listy
- Dohoda mezi spádovou ZŠ Roztoky a neúplnou ZŠ Kruh o vzájemné spolupráci
- Záписy z pedagogických rad
- Výjimka MŠMT ČR (nedostatečný počet žáků) čj. 29 372/2000-22
- Personální dokumentace
- Písemnosti žáků
- Podkladová inspekční dokumentace
- Hospitační záznamy ČŠI

ZÁVĚR

Pozitiva:

- Úzká spolupráce se spádovou plně organizovanou školou,
- péče zřizovatele o potřeby školy,
- pěkný vztah vyučujících k žákům,
- podnětné estetické prostředí školy.

Negativa:

- Odborná a pedagogická nezpůsobilost pro výuku německého jazyka, prvouky a výchovných předmětů,

- nedostatečný průměrný počet žáků na třídu,
- nižší nabídka zájmových útvarů, absence nepovinných předmětů,
- dlouhodobá absence (i když ŠÚ Semily povolená) řádné ředitelky školy.

Doporučení k další činnosti školy:

- Pro zřizovatele - ve spolupráci s ŠÚ Semily (od ledna roku 2001 referátem školství Okresního úřadu Semily) iniciovat vypsání konkurzu na místo ředitele školy.
- Pro zřizovatele a školský úřad (referát školství OkÚ) - zajistit pro potřebu školy kopírovací stroj.
- Pro ředitelství - dle personálních možností zajistit nabídku nepovinných předmětů (např. výuku cizího jazyka od 3. ročníku) a zájmových útvarů.

Celkové hodnocení školy:

Škola plní svoje úkoly vymezené zákonem ve sledovaných oblastech dobrým způsobem.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

Mgr. Pavel Antoš

Antoš, v. r.

V Semilech dne 8. prosince 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. prosince 2000

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Hedvika Pochopová (zastupující ředitelka)

Hedvika Pochopová, v. r.

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Semily	27. 12. 2000	085 475/00-5023/A
Zřizovatel Obec Kruh u Jilemnice	27. 12. 2000	085 475/00-5023/B

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	-----